

Een groet uit Borne. Een Ansichtkaart verstuurd door Bernard Schoemaker

Annette Evertzen

In deze serie wordt steeds een oude Ansicht besproken die is verstuurd door een destijds bekend persoon uit Borne. Mocht u ook een kaart hebben die in aanmerking komt, neemt u dan contact op met de redactie.

De kaart

Een groet uit Borne van 1943. Een kaart van de Brinkstraat met rechts het huis van Bernard Schoemaker, die de kaart verstuurd. Links op de hoek staat het huis van aannemer Morselt en daarnaast het vierkante huis van de firma J. Schoemaker, 'grossierderij in worst en fijne vleeschwaren'¹⁾. Achter in de straat op nummer 5 staat nog een groot vierkant huis (niet zichtbaar op de foto) van J.B. Schoemaker, manufacturen. Al deze Schoemakers zijn familie van elkaar.

Het huis rechts is nu vervangen door nieuwbouw en het vierkante huis links heeft een extra verdieping gekregen. Oorspronkelijk stond hier het woonhuis en de winkel van Salomon en Sara Spanjaard, de stamouders van de textielabrikanten. Rond 1907 dreef hun kleinzoon Salomon er zijn winkel, toen het pand in 1907 afbrandde. Het was een zeer felle brand door de harde wind en al het brandbare materiaal. Het ging ook met veel kabaal gepaard: de winkel verkocht revolver- en bukspatronen en die ontploften. De vlammen sloegen over naar de andere kant van de straat en zelfs naar de schuur van Rientjes aan de Meijershof. Het trieste was dat een buurvrouw van Spanjaard, een weduwe die onverzekerd was, juist haar spullen naar haar overburen had gebracht om ze veilig te stellen, toen ook dat huis in vlammen opging. Aannemer Morselt kreeg de opdracht tot nieuwbouw

van het huis van zijn burens en drie huizen aan de overkant van de straat (niet zichtbaar op de foto).

Het oude woonhuis van Schoemaker stond er al vanaf 1600 en was nog gefundeerd op veldkeien. Het werd eeuwenlang bewoond door de familie Schoemaker; de bekende dorpsarts Schoemaker werd hier geboren. Het oude woonhuis is na de oorlog verbouwd. Bij de verbouwing werd de schouw van het 'Huis Hengelo' gevonden, die omgekeerd

voor de vloer werd gebruikt. Op de plek van de oude huizen staat een nieuwe woning waar nu Ben Schoemaker woont. De kastanjeboom verloor op een gegeven moment spontaan een dikke tak en werd toen omgehakt.

De afzender

Bernard Schoemaker is de afzender van deze kaart, zijn bijnaam was Jöapke. Hij werkte als zelfstandige met een contract bij het transportbedrijf Van Gend & Loos. De vracht werd door Van Gend & Loos in Almelo voorgesorteerd en kwam dan met een vrachtwagen naar het station van Borne. Versproducten, zoals vis of pluimvee, kwamen per trein.

Het stationsgebouw, met middenin het kantoor en de loketten en links de wachtkamer had rechts een fietsstalling. Daar had Van Gend & Loos een klein kantoortje waar 's morgens mevrouw Schoemaker de te versturen pakjes in ontvangst nam. Voor de fietsstalling aan de buitenkant was een plateau met een verhoging: paard en wagen konden voorrijden en alles kon zo gemakkelijk ingeladen worden. Het rondbrengen van de pakjes was voor de Bornse kinderen een feest. Achter aan de laadklep hangen was gevaarlijk en verboden, maar er was altijd wel een plekje op de wagen.

Overdag werden de pakjes bezorgd, 's avonds aan de keukentafel werd het geld geteld en de volgende dag werd er op het postkantoor betaald. Zo nu en dan bracht zoon Ben in een knikkerbultje het geld naar het postkantoor, dat kon soms zomaar meer dan 1000 gulden zijn. Ben hielp zijn vader vaak mee, hij bracht bijvoorbeeld de pakjes van Wehkamp rond en kreeg dan een dubbeltje van zijn vader. Ook nam hij de Taptoe en Okki, bladen voor de Roomse jeugd, mee naar school. Dan was hij trots op het werk van zijn vader.

Thuis in de schuur had Schoemaker een stal voor zijn paard, die stal is er nog. Schoemaker praatte graag met Corrie. Corrie was de naam van al zijn paarden.

Later had Schoemaker een geel/blauw vrachtwagentje (met slinger) en daarna een zwart/rode Opel Blitz. De vader van Schoemaker bracht nog pakjes rond met een hondenkar. Bernard Schoemaker werkte tot 1972.

Bernard Schoemaker met Corry aan het werk.

Met dank aan

Mede gebaseerd op gesprekken met Ben Schoemaker en Gé Nijkamp.

Bronnen

- Haak, A. J. Leurink & H. Leuverink
Markante Bormenaren. Borne: Borne 800 jaar, 2006.
- Telefoongids 1943

Noten

1. Twentsch Dagblad Tubantia en Enschedese Courant, 8-12-1937

Op de voorgrond de loodsen van Van Gend & Loos. Het laatste gebouw rechts is het stationsgebouw.